

LUNDS
UNIVERSITET

Fakulteten för samhällsgeografi,
Lunds Universitet

Tillfällig privatisering av det offentliga rummet.

- En fallstudie av Åhus strand.

Mathilda Lindau

SGEL36

VT23

Kandidatuppsats, 15hp

Handledare: Ola Jonsson

Förord

Denna uppsats utgör avslutningen av tre års studier på kandidatprogrammet inom samhällsplanering, Urban och regional utveckling vid Lunds Universitet som påbörjades år 2020. Uppsatsen har skrivits och sammanställts under våren 2023. Innan jag går vidare i arbetet, skulle jag vilja uttrycka min tacksamhet till min handledare, Ola Jonsson, vars engagemang och kunskap har bidragit till givande handledningstillfällen och ett bra stöd genom hela processen.

Abstract

Based on Kristianstad municipality, this study examines the issue of allowing temporary privatization at Åhus beach. The study utilizes both a literature review and document analysis to analyze its content, and an interview was conducted as well. The theoretical framework introduces entrepreneurial urbanism, privatization and public space. In summary, it can be concluded that Evenemangsstranden in Åhus can be considered a public space when not used for events, but during event periods, there is a partial privatization of the beach. This includes the installation of fences, admission fees, and restricted access for the general public. The privatization is partly motivated by the economic benefits of tourism for both Åhus Beach AB and Kristianstad municipality. The events generate revenue for businesses and have positive effects on employment. However, privatization can result in the exclusion of certain groups and limited access to the space. Fees and physical boundaries can be obstacles for those who lack financial means, leading to the exclusion of some children and their families. Additionally, the question of power and decision-making over the space is questioned due to the private-public partnership at Evenemangsstranden.

Nyckelord: Det offentliga rummet, Privatisering, Entreprenörsurbanism, Åhus, Samhällsplanering.

Keywords: The public space, Privatization, Entrepreneurial urbanism, Åhus, Urban planning.

Innehållsförteckning

1 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.1.1 Åhus Beach AB	6
1.1.2 Strandskyddslagen	8
1.1.3 Problemformulering	9
1.4 Syfte och forskningsfrågor	10
1.4.1 Syfte	10
1.4.2 Forskningsfrågor	10
1.5 Avgränsningar	10
1.6 Disposition	11
2. Teoretiskt ramverk	12
2.1 Forskningsöversikt	12
2.1.1 Det offentliga rummet	12
2.1.2 Det privatiserade offentliga rummet	14
2.1.3 Entreprenörsurbanism	15
3. Forskningsdesign	17
3. 1 Fallstudie	17
3. 2 Metod, metodologi och material	18
3.2.1 Val av metod	18
3.2.1.1 Litteraturstudie	18
3.2.1.2 Dokumentstudie	19
3.2.1.3 Semistrukturerade intervjuer	19
3.2.2 Genomförandet av metoder	20
3.2.2.1 Litteraturstudie	20
3.2.2.2 Dokumentstudie	21
3.2.2.3 Semistrukturerade intervjuer.	21
3.2.3 Reliabilitet och Validitet	21
4. Resultat av empirin	23
4.1 Resultat av litteraturstudien	23
4.2 Resultat av dokumentstudie	24
4.2.1 Artiklar	24
4.2.1.1 Teman	25
4.2.2 Dokument	25
4.2.2.1 Kommunens åtgärder för främjandet av evenemangen.	26
4.2.2.2 Vikten av turism och ett fungerande näringsliv/ evenemangens påverkan i	

kommunen.	27
4.3 Resultat av intervjustudien	27
4.3.1 Värdet med evenemangen	28
4.3.2 Kristianstads Kommuns roll	28
5. Analys och Diskussion	29
5.1 Rummets karaktär	29
5.2 Varför tillåter Kristianstad kommun den tillfälliga privatiseringen av delar av Åhus strand?	30
5.3 Hur påverkas olika grupper av privatiseringen på Åhus strand?	32
5.4 Vilka konsekvenser, positiva och negativa, uppstår till följd av privatisering av det offentliga rummet?	34
6. Slutsatser	35
6.1 Förslag till vidare forskning	36
Bilagor	37
Referenser	38

Figurförteckning

Figur 1. Utvecklingen av Evenemangsstranden i Åhus.....	6
Figur 2. Åhus Beachhandbolls festival.....	7
Figur 3. Evenemangsstranden.....	9

1 Inledning

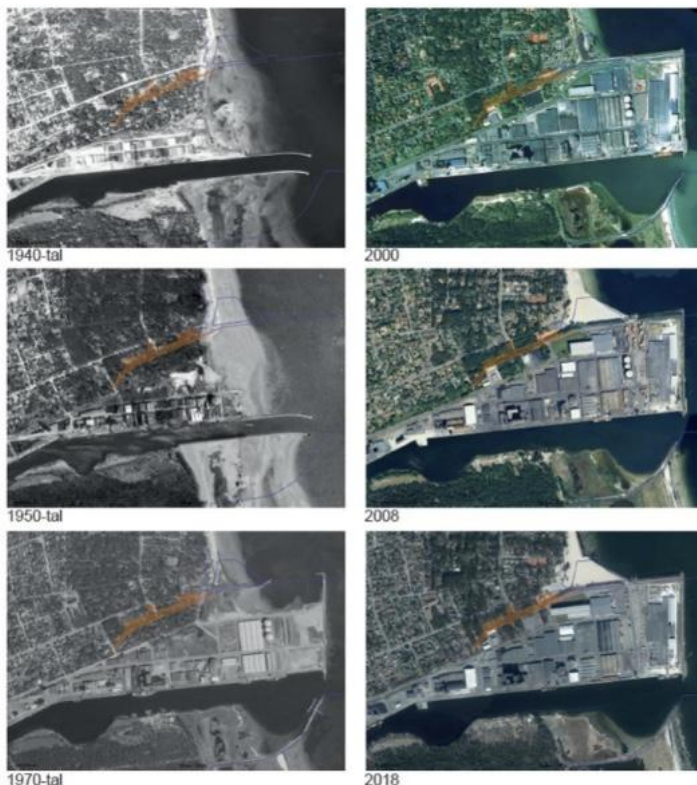
1.1 Bakgrund

När människor ser till staden tenderar de att se på staden utifrån de byggnader, gator, parker och landskap som utformar staden (Burden, 2014). Men som samhällsplanerare så tenderar vi istället att tänka på människan, var människor går, var människor träffas och vad människan gör i staden. Staden är trots allt skapad för människan (Burden, 2014). Med staden som växer och samhället som ständigt förändras blir kanske frågan om människans liv i samhället ännu mer central. Således fortsätter de omdebatterade frågorna om hur samhället ska utformas och hur samhället bör brukas att undersökas och problematiseras.

Det offentliga rummet och dess värde har länge varit ett ämne för diskussion bland samhällsvetare. Den vedertagna beskrivningen av det offentliga rummet är att det är en plats som är tillgänglig för alla, en mötesplats där allt från sociala till politiska rörelser äger rum (Franzén, Hertting och Thörn 2016). En plats där främlingar och olikheter möts, en plats som alla invånare i samhället har erfarenheter av på ett eller annat vis men som trots det lätt kan förbises och tas för givet (Madanipour, 2003, s. 1–3). Staden tenderar att vara i fokus i diskussioner om det offentliga rummet, men det offentliga rummet är inte enbart torgen/platserna mellan byggnader och gator i stadscentrum, det är även parker, lekplatser, skog, stränder och många andra delar av samhället. I samband med att staden växer och ändras så förändras ibland rätten till det offentliga rummet. Olika intressen och åsikter i samhället kan nämligen prägla utvecklingen av rummets karaktär, från det att ha varit en allmän plats, till det att tillhöra den privata sektorn och bli privatiserad (Madanipour, 2010). Offentliga rum rustas upp, byggs om, får nya syften och i en del fall så tas platserna i anspråk av privata aktörer som börjar att använda platsen för ekonomisk vinning. Beroende på vilka förändringar som sker i det offentliga rummet påverkas människor olika. Det kan argumenteras att det både finns fördelar och nackdelar med ändringar av offentliga rum. Med tanke på att olika former av privatisering som exempelvis byggandet av uteserveringar, gallerior och evenemang sker överallt i samhället så kan det konstateras att det definitivt finns personer som ser fördelar med det. Samtidigt så finns det ett antagande om att privatisering av offentliga rum i många fall är en förändring som medför negativa konsekvenser, framförallt för de som exkluderas från rummet. Resultatet är ändå att offentliga rum i olika mån har privatiserats och frågan blir således varför detta sker?

En stor aktör i privatiseringarna är kommunen som i nästan alla fall bestämmer både hur det offentliga rummet ska brukas och om några förändringar i rummet kommer att ske (Boverket, 2020). Fallet på Åhus strand är inget undantag i denna fråga men det är unikt på så sätt att rummet är skapat med ett syfte i åtanke. Området är nämligen döpt till “Evenemangsstranden” och byggdes av kommunen 2008 i anslutning till en befintlig strand längs kusten med syftet att det skulle brukas för evenemang. Kristianstad kommun uppges ha

spenderat 15 miljoner kronor på att skapa strandområdet (Kristianstadsbladet, 2021). Ytterligare 1,6 miljoner per år för att underhålla stranden (Kristianstad kommun, 2021). Under ett par veckor på sommaren hyrs strandområdet ut till familjeföretaget Åhus Beach AB som arrangerar ett av Sveriges största evenemang: Åhus Beachhandboll festival, Åhus Beachfotboll festival och E-sport på området. Därefter öppnas området upp igen och går tillbaka till en allmän plats, som människor helt utan krav kan ta del av.

Figur 1, Utvecklingen av Evenemangsstranden i Åhus (Kristianstad kommun, 2022).

1.1.1 Åhus Beach AB

År 1997 startade Mats G Jönsson den första Beachhandbolls turneringen i Åhus, Kristianstad kommun. Sedan starten har evenemangen ägt rum vid tre olika platser i Åhus och utvecklats från att “bara” vara ett handbollsevenemang till att även inkludera Beachfotboll och E-sport (Åhus Beach AB, U.Å.b). Idag är handbollsevenemanget Europas största beachhandbollsturnering och beachsoccerevenemanget är Sveriges största beachsoccerturnering (Ibid.). Båda evenemangen drar till sig deltagare och åskådare från såväl hela Sverige som internationellt, antalet besökare år 2018 uppges vara över 120 000

personer (Ibid.). En dags biljett till Beach Handbollsfestivalen kostar 130 kr för de mellan 13–18 år och 165 kr för de mellan 18–65 år. För Åhus Beachfotboll Festival kostar endagsbiljetten 65 kr för de mellan 13–80 år (Åhus Beach AB, U.Å.a). Åhus beach inträffar varje år i juli månad under en 18 dagars period på Evenemangsstranden. Arrangemanget kräver stort engagemang och innebär ett behov av såväl volontärer som anställda, vilka beräknas uppgå till cirka 200 personer varje år (Åhus Beach AB, U.Å.b). Utöver idrottsevenemangen fylls Evenemangsstranden under dessa 18 dagar med restauranger, en tältby för deltagande lag, spelplaner samt montrar med aktiviteter arrangerade av företag. Mats G Jönsson som idag är: verklig huvudman och styrelseledamot i aktiebolaget Åhus Beach AB (Bolagsfakta, U.Å.) var först i Sverige med att förvandla en ideell handbolls verksamhet till ett aktiebolag i mångmiljonklassen (Solfors, 2016). Kartan nedan *Figur 2* redovisar området under Beachhandbolls festivalen.

Figur 2, Åhus Beachhandbolls festival (Åhus Beach AB, 2019).

1.1.2 Strandskyddslagen

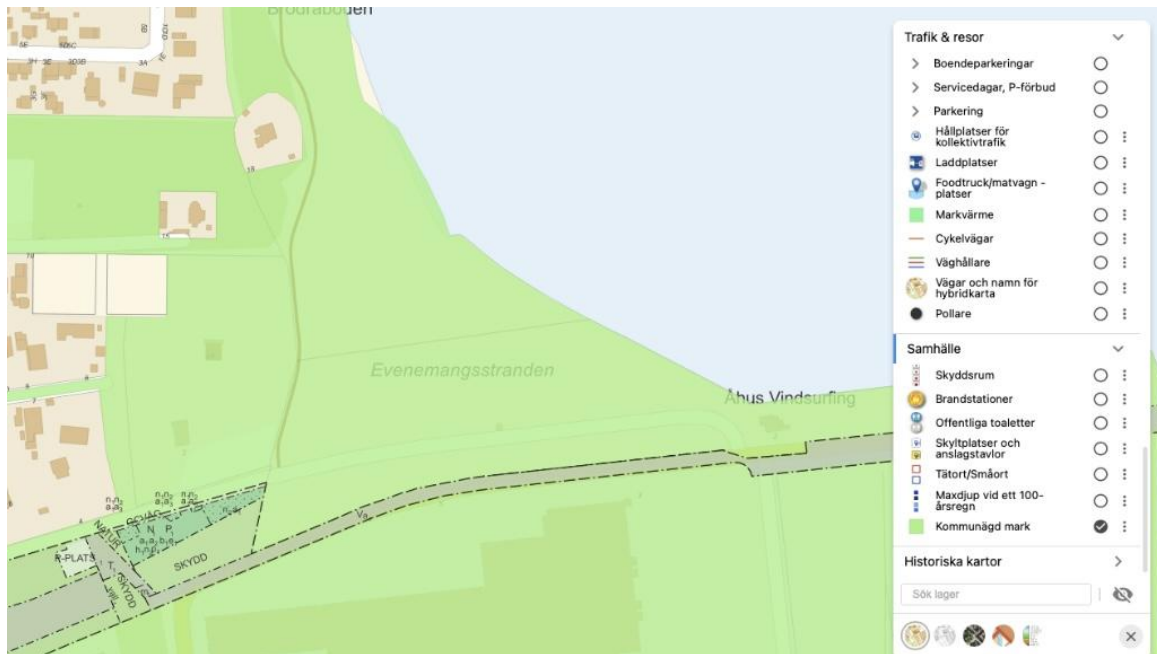
I Kristianstad kommuns ändring av översiktsplan *2013-ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV* (2019, s. 55) lyfts strandskyddslagen för området där Evenemangsstranden finns på. Strandskyddet är främst reglerat i Miljöbalken kapitel 7 och tjänar flera syften. Ett av dess huvudmål är att säkerställa långsiktiga förutsättningar för allmänhetens tillgång till strandområden i enlighet med allemansrätten. Dessutom syftar strandskyddet till att bevara en gynnsam livsmiljö för djur- och växtlivet både på land och i vatten. Det generella strandskyddet omfattar en zon på 100 meter från strandlinjen, som sträcker sig både på land och i vatten, inklusive undervattensmiljön. Det är värt att notera att länsstyrelsen har befogenhet att utöka skyddszonen upp till 300 meter, minska dess omfattning eller helt ta bort det för vissa områden, något som har gjorts på Evenemangsstranden (Kristianstad kommun, 2019, s. 55).

Följande saker är enligt lagen förbjuden vid strandskyddade områden: "Uppföra nya byggnader, ändra byggnader eller sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten från att röra sig där, gräva, spränga eller på annat sätt förbereda för sådana åtgärder, utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv" (Boverket, 2022).

Undantag kan ske om området: "är ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, är väl avskilt från stranden av till exempel en större väg eller järnväg, behövs för en anläggning som måste ligga vid vatten och behovet inte kan tillgodoses utanför området, behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området, behöver användas för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför strandskyddsområdet, behöver användas för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse" (Boverket, 2022).

I Kristianstads kommun finns det som nämnt ovan, särskilda områden längs kusten som omfattas av utvidgat strandskydd. Det finns två typer av strandskydd, nämligen "flytande strandskydd" och "fast strandskydd". "Flytande strandskydd" innebär att skyddszonen avgränsas utifrån strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, medan "fast strandskydd" innebär att skyddszonen exakt motsvarar det område som specificeras på den tillhörande kartan i beslutet (Kristianstad kommun, 2019, s. 55).

På kartan under fastställs det både att Evenemangsstranden äger rum på kommunalägd mark och att området ligger tätt intill kusten och därav täcks om strandskyddslagen. Kartan är hämtad från Kristianstads kommun (2022).

Figur 3, Evenemangsstranden (Kristianstad kommun, 2022).

1.1.3 Problemformulering

Privatisering är ett intressant fenomen, inte bara på grund av dess koppling till kontroverser i samhällsdebatter om det offentliga rummet, utan även för att vi idag kan se många olika varianter av det i samhället. Om det är positivt eller inte verkar helt bero på vem som frågas men en sak kan konstateras, i dagens samhälle så har privatisering en stor roll i utformandet av samhället.

Trenden mot privatisering tycks inte vara på väg att försvinna, vilket återigen väcker frågan om värdet av det offentliga rummet. Med ett flertal exempel på privatisering av offentliga rum blir det intressant att undersöka varför kommuner väljer att godkänna privatisering och om de fördelar som påstås vara förknippade med detta verkligen är så betydande som det framställs. Det blir också viktigt att analysera vilka som påverkas av privatiseringen och hur de påverkas. Genom att undersöka privatisering av offentliga rum kan vi få en djupare förståelse för de komplexa frågor och överväganden som ligger bakom besluten att privatisera. Det ger oss möjlighet att utforska de potentiella konsekvenserna för samhället, inklusive förändringar i tillgången till och användningen av offentliga utrymmen. Vidare kan

det hjälpa oss att granska de olika intressenternas perspektiv och intressen, och utvärdera om de verkliga fördelarna av privatisering överväger de eventuella nackdelarna.

1.4 Syfte och forskningsfrågor

1.4.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka varför den tillfälliga privatiseringen av delar av Åhus strand tillåts av Kristianstad kommun. Vilka konsekvenser, positiva som negativa, uppstår till följd av privatiseringen samt hur olika grupper påverkas.

1.4.2 Forskningsfrågor

- Varför tillåts den tillfälliga privatiseringen i kommunen?
- Hur påverkas olika grupper av privatiseringen på Åhus strand?
- Vilka konsekvenser, positiva och negativa, uppstår till följd av privatisering av det offentliga rummet?

1.5 Avgränsningar

Studien har en geografisk avgränsning som begränsar undersökningen till endast ett specifikt område, Tället-Evenemangsstranden i Kristianstad kommun. Detta innebär att övriga offentliga rum i staden exkluderas från studien. Valet att begränsa studien till en enskild arrangör, Åhus Beach AB, och ett geografiskt område görs av flera skäl. Dels tas arbetets tidsram i beaktande, men det möjliggör också en mer detaljerad undersökning av tillfällig privatisering för evenemang. Fokusområdet på tillfällig privatisering under strandevenemanget i Kristianstad kommun valdes delvis på grund av att privatisering anses spela en betydande roll i dagens samhällsutveckling, och evenemanget utgör ett exempel på detta. Dessutom har godkännandet av evenemanget lett till debatter bland kommunens invånare där olika åsikter om evenemanget har framkommit och tillståndet för evenemanget har behandlats av både länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen de senaste åren.

Litteraturstudien utgår från ett par sökord som har valts med studiens forskningsfrågor i åtanke och lägger grunden för arbetets teoretiska ramverk. Dokumentstudien inom ramen för arbetet omfattar tre dokument från Kristianstad kommun samt ett antal artiklar som behandlar invånarnas åsikter om evenemanget och användningen av platsen. Dessutom inkluderas

uttalanden från Åhus Beach AB som rör evenemangen. Vid urvalet av dokument har endast offentligt tillgängliga dokument från Kristianstad kommun med relevans för studien använts. Artiklarna som valts begränsades till att vara högst tio år gamla och valdes utifrån deras relevans för studiens syfte och forskningsfrågor. Intervjustudien inkluderar en intervju med en representant från Åhus Beach AB. Valet av informant baserades på deras kompetens och kunskap om evenemangen, vilket anses vara mest relevant för denna studie.

1.6 Disposition

I första kapitlet inleds arbetet med en bakgrund där relevant information om det valda ämnet tillfällig privatisering av Åhus strand presenteras. Här presenteras även syftet med arbetet och forskningsfrågorna som utgör grunden för undersökningen. I det andra kapitlet presenteras det teoretiska ramverket för arbetet, här lyfts bland annat relevanta begrepp som det offentliga rummet och privatisering samt Entreprenörsurbanism. I det tredje kapitlet presenteras och diskuteras val av metod, litteraturstudie, dokumentstudie och en semistrukturerad intervju. Här beskrivs även genomförandet av metoderna och arbetets validitet och reliabilitet diskuteras. I det fjärde kapitlet presenteras resultatet av empirin som togs fram i metodavsnittet och som kommer att användas för att besvara forskningsfrågorna som följer arbetet. I det femte kapitlet sammanställs den insamlade informationen från forskningsdesignen och det teoretiska ramverket och presenteras i form av en analys och diskussion. I det sjätte och sista avsnittet så besvaras syftet med arbetet och forskningsfrågorna utifrån de slutsatser som har dragits i analys- och diskussionsdelen. Här ges även förslag på framtida forskning.

2. Teoretiskt ramverk

I följande kapitel kommer studiens teoretiska utgångspunkter att presenteras. Centrala begrepp kommer att definieras i syfte att tillsammans med studiens empiriska kapitel ge svar på studiens forskningsfrågor. I följande del redovisas sammanställningen av den genomförda litteraturstudien som diskuteras i kapitel 3 *Forskningsdesign*.

2.1 Forskningsöversikt

2.1.1 Det offentliga rummet

Nationalencyklopedins definition av begreppet offentligt rum: ”offentligt rum, del av bebyggelsemiljö som är tillgänglig för allmänheten, till exempel gator, passager, gallerior, torg och parker [...]” (U.Å).

Vad är ett offentligt rum? Någon absolut eller slutgiltig definition om vad ett offentligt rum är går inte att fastställa, men den vedertagna beskrivningen är att det offentliga rummet avser ett rum som är öppet och tillgängligt för allmänheten, ett rum för alla (Franzén, Hertting och Thörn 2016). Franzén (2004) menar att det offentliga rummet primärt äger rum i utomhusmiljöer eller i direkt anslutning till dem medan det privata snarare hör hemma inomhus. Madanipour (2010) menar att offentliga rum, till skillnad från privata rum inte kontrolleras av privata intressen och att det offentliga rummet på så vis är tillgängligt för allmänheten. Finns det några konkreta kriterier som ett rum måste uppfylla för att det ska klassificeras som offentligt? Wikström och Olsson (2012) betonar rummets tillgänglighet och menar att rummet inte bara ska vara tillgängligt fysiskt utan att det även måste vara tillgängligt ur andra aspekter som sociala normer och föreställningar som kan prägla rummet. Vem som äger rummet menar de också spelar roll och utgår från att det offentliga rummet i regel både ägs och sköts av kommunen enligt Plan- och bygglagen (Wikström, Olsson 2012). Frågan om tillgänglighet är dock inte helt glasklar eftersom det finns rum som kan anses vara tillgängliga men som är privatägda, exempelvis kan gallerior beroende på hur det offentliga rummet definieras anses vara offentliga trots att de kan vara privatägda (Wikström, Olsson 2012, s. 82).

Hur används det offentliga rummet? Alla människor har erfarenheter av det offentliga rummet som exempelvis ofta är en del av den vardagliga resan som människan gör till jobbet, skolan, butiker också vidare (Madanipour, 2003, s. 1–3). Margaret Crawford (2016, s. 81) menar att vi befinner oss i det offentliga rummets gyllene tidsålder eftersom rummet på många vis är utformat för att tillgodose människors behov. Crawford (2016) konstaterar att investeringar i stadsrum ökar och att nya planerings policyer uppmuntrar skapandet av ute-caféer och festivaler som tenderar att äga rum i det offentliga. Det blir allt vanligare att städer anammar program för så kallade ”complete streets” som menar att pulserande rum är grundläggande när det kommer till att humanisera städer. Även fast att det klart finns fördelar med att investeringar i stadsrum ökar så vill Crawford belysa att det finns problem med denna typ av rum och refererar till rummen som “må bra rum” eftersom de hyllas trots att de enligt henne kännetecknas av exkludering och ojämlikheter (Crawford, 2016, s. 82). Denna typ av rum menar Crawford förvärrar skillnader och ojämlikheter och det sker ingen avveckling av de identifierade problemen (2016).

Det offentliga rummet har länge haft en stor betydelse för demokratin eftersom det bland annat har varit en plats där protester har fått äga rum, en plats för människan att uttrycka åsikter och föra diskussioner (Fraser, 1992). Det offentliga rummet har självklart även mer “praktiska” sätt att brukas på och hur de brukas skiljer sig ofta beroende på vilket typ av offentligt rum det är. Exempelvis så kan parker och stränder användas för att träffa bekanta, promenera, spela spel, sola och ha picknick på för att nämna ett par saker. Medan trottoarer och cykelvägar traditionellt sätt inte brukas på samma sätt, kan rummen därför anses främja olika aktiviteter. Typen av offentligt rum kan därför anses spela roll i frågan om förändring och begränsningar i rummet. Det finns både materiella och immateriella avgränsningar i privata och offentliga rum (Habeck, Belolyubskaya, 2016). Materiella avgränsningar kan exempelvis vara inhägnader eller staket som fysiskt och tydligt avgränsar rummet med vilka som har tillgång och vilka som inte har det (Habeck, Belolyubskaya, 2016). Immateriella avgränsningar kan exempelvis vara sociala normer eller kulturella, etniska och psykologiska faktorer som också kan påverka tillgång till rummet (Habeck, Belolyubskaya, 2016).

2.1.2 Det privatiserade offentliga rummet

Nationalencyklopedins definition av begreppet privatisering: "Överföring av offentlig verksamhet i privat ägo" (UÅ).

Vad är ett privat rum? Kort förklarat så avser ett privat rum, ett rum som är begränsat för allmänheten men en exakt definition av vad som är privat är svårt att utgöra. Akkar Ercan menar att begreppet privat kan ställas i motsats till offentlighet i den aspekt att begreppen kan mätas utifrån tre olika utgångspunkter: *access, agency and interest* för att ta reda på vilken grad av "offentlighet" och "privathet" som rummet har (Akkar Ercan 2010, s. 22–25). Några exempel på rum som ofta anses vara privata är bostäder, företagslokaler, butiker och restauranger. Generellt sett så är privata rum ägda av privata aktörer som antingen använder rummet för privat eller för kommersiellt bruk. Rummen skiljer sig i hur begränsade de är för allmänheten beroende på vilket syfte som rummet har. Är det för kommersiellt bruk så är rummet ofta öppet för allmänheten under bestämda tider, men allmänheten har ingen vidare talan för hur rummet ska brukas eller för vilka personer som är välkomna in i rummet (Franzén, Hertting och Thörn, 2016). Det kan till viss del regleras av ägaren av rummet som av olika anledningar har rätt att både neka till försäljning och neka personer från att vara i rummet (2 kap 17 § Regeringsformen) (Lag, 2021:34. §1).

Franzén, Hertting och Thörn lyfter köpcentrum och gallerior som exempel på rum som kan anses vara privatiserade (2016, s. 61). Rummen anses vara styrda av konsumtion, det vill säga att syftet med användarna av rummet är att de ska konsumera under deras vistelse. Vad som är privat menar Franzén, Hertting och Thörn dock är lite mer komplicerat eftersom det beror på hur rummet upplevs och vem som har tillgång till rummet, "Inte ens gallerian, där privatiseringen dominerar, saknar ju helt offentlig karaktär för de kunder som lockats in där" (Franzén, Hertting och Thörn, 2016, s. 61). Det offentliga rummet avser ett allmänt rum som både är öppet och tillgängligt för allmänheten. Köpcentrum och gallerior är visserligen ofta öppna för allmänheten under bestämd tid men därefter så stängs och begränsas rummen för allmänheten. Vilka som får ta del av rummet kan också begränsas när de är öppna, exempelvis så är inte alltid tiggare välkomna att ta del av rummet. Vad som är privat och vad som är offentligt menar Franzén, Hertting och Thörn är flytande (Franzén, Hertting och Thörn 2016, s. 61).

Privatiseringens påverkan? Madanipour (2010, s. 3) menar att det offentliga rummet påverkas av kommersiella krafter och förklarar att privata aktörer som har tagit över offentliga rum inte alltid har de allmännas bästa i åtanke utan att målet för dem ofta är att utvinna en maximal ekonomisk avkastning. Detta menar Madanipour (2010) innebär att olika grupper kan uteslutas om de inte bidrar till den ekonomiska avkastningen vilket begränsat nyttjande av rummet. Privatisering påstås alltså kunna leda till att enbart vissa grupper har tillgång till rummet och att vilka de är ofta baseras på om de har råd att betala eller inte, samt att det offentliga rummet begränsas i allmänheten (Madanipour, 2010, s. 3–4). Akkar Ercan ser privatisering som ett hot som gynnar privata intressen och kan leda till fragmentering mellan olika sociala grupper i samhället (2010). Men är privatisering verkligen ett hot och i så fall, vem är det som drabbas av det?

2.1.3 Entreprenörsurbanism

Som nämnt i avsnitt 2.1.1 *Det offentliga rummet*, anses det offentliga rummet ofta vara av stort värde för både demokratin och friheten i samhället, vad som kanske inte uppmärksammas lika mycket är betydelsen som det offentliga rummet har ekonomiskt (Franzén, Herttling och Thörn, 2016). Det offentliga rummet har länge varit en plats för byte av varor, tjänster och handel i allmänhet (Madanipour, 2003, s. 194–202). I boken “Stad till salu” skriven av Franzén, Herttling och Thörn (2016) riktas uppmärksamheten på det kommersiella nyttjandet, den ekonomiska tillväxten i staden och vilken påverkan det har på det offentliga rummet. I boken introduceras läsaren till Entreprenörsurbanism som kort förklarar syftar till att upptäcka och utnyttja olika möjligheter att sälja staden på, där målet är att skapa en ekonomisk vinst (Franzén, Herttling och Thörn, 2016). Entreprenörsurbanism är en stadsutvecklingsfilosofi som betonar företagsamhet, innovation och entreprenörskap som drivkrafter för ekonomisk tillväxt och stadsförnyelse. Det fokuserar på att skapa en gynnsam miljö för företagande och att främja samarbete (Franzén, Herttling och Thörn, 2016).

Entreprenörsurbanism kan ses som en reaktion eller ett svar på fordism krisen/ industristadens nedgång, där man strävade efter att skapa en mer flexibel, anpassningsbar och innovationsdriven stadsutvecklingsmodell. Istället för den traditionella massproduktionen och arbetsdelningen inom fordismen, betonade entreprenörsurbanismen behovet av att främja entreprenörskap, kreativitet och företagsamhet som drivkrafter för ekonomisk framgång och för att uppnå en “dynamisk företagsam stad” (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 22).

Entreprenörsurbanismen bidrar till en djupare förståelse av krisen. För det första fokuserar den på de åtgärder som vidtas för att säkerställa att en stad blir konkurrenskraftig. Detta innebär att främja en positiv arbetsmiljö, särskilt inom områden som rör stadens verksamheter och därmed öka stadens övergripande konkurrensförmåga. Vidare syftar entreprenörsurbanismen till att genomföra åtgärder som leder till förändringar i staden och dess funktioner. Det behöver inte nödvändigtvis involvera hela staden utan kan också omfatta specifika delar av staden som genomgår förändringar (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 23). Franzén, Herttling och Thörn belyser också hur åtgärderna inom entreprenörsurbanismen syftar till att "sälja" staden genom att skapa en positiv och nyskapande image. Denna strategi kan identifieras som antingen "city branding" eller "place marketing" (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 24). Med andra ord är syftet att marknadsföra staden som helhet, vilket uppnås genom olika typer av evenemang, såsom Åhus Beach, eller genom genomförandet av olika byggnadsprojekt. Därigenom utvecklar entreprenörsurbanismen ett varumärke som gynnar staden och dess framstående (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 24).

Centralt i Entreprenörsurbanistisk stadsutveckling är partnerskapet mellan det privata och det offentliga (Franzén, Herttling och Thörn, 2016 s. 26). Där de olika projekten i samhället grundas i ett offentligt, politiskt styre samt ett privat, ekonomiskt styre. För att entreprenörsurbanismen ska kunna verkställas så måste staden upplevas som attraktiv i helhet, det är alltså inte tillräckligt att verksamheterna i staden säljer sina varor. Stadens image och dess varumärke menas ha stor påverkan på samhället, och genom *place marketing* menas entreprenörsurbanismen kunna bidra till en höjd omsättning för verksamheterna vilket sedan påstås gynna staden och dess "tillväxtspiral" (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 26). Det finns många viktiga aktörer i entreprenörsurbanistisk stadsutveckling, exempelvis så spelar fastighetsägare, näringsidkare och kommuner stor roll i skapandet av en attraktiv stad. För kommunen så innebär en attraktiv stad bland annat ge möjlighet till stärkt skatteunderlag som i sin tur leder till utveckling av staden (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 26).

Entreprenörsurbanism som utvecklingsmetod kan vara äventyrlig/riskabel då projekten, allt som oftast är kostsamma. På ett utmärkande sätt sammanställs högrisk satsningar med ett löfte om en ekonomisk "win-win" situation för de medverkande aktörerna. I praktiken har entreprenörsurbanistiska projekt i många fall haft en bra effekt för staden i helhet och inte enbart för enskilda intressen. Risken i det privatoffentliga samarbetet är att de privata aktörerna tar del av vinsterna medan de offentliga får ta alla risker. De stora projekten kan

även vara utmanande i beräkningen av den totala kostnaden (Franzén, Herttling och Thörn, 2016).

3. Forskningsdesign

I följande kapitel beskrivs val av metoder och genomförandet av dem. Kapitlet avslutas med en kritisk diskussion av metoderna utifrån validitet och reliabilitet.

3. 1 Fallstudie

Eftersom syftet med denna studie är att undersöka frågor rörande: “varför och hur” så krävs det att metoden som används möjliggör en mer ingående undersökning som leder till mer detaljerad kunskap (Yin, 2018). Därför gjordes valet att använda fallstudiemetoden som en utgångspunkt för detta arbete. Fallstudier fokuserar på ett eller ett par fenomen, i detta fall ett evenemang (Åhus Beach) och möjliggör därmed för en fördjupad redogörelse av händelser, erfarenheter, relationer, processer med mera som rör det specifika fallet (Denscombe, 2010 s. 52). Fallstudiemetoden tillåter och uppmuntrar användandet av ett flertal källor, olika typer av data samt olika forskningsmetoder i undersökningen. Det som anses vara lämpligt för undersökningen kan alltså användas i kombination med fallstudiemetoden (Denscombe, 2010 s. 54). Fördelen blir att detaljer som annars lätt kan gå obemärkta i “större” undersökningar lyfts fram i empirin, vilket leder till en mer detaljerad undersökning som inte hade kunnat tas fram genom användningen av en forskningsstrategi som i stället försöker att täcka ett större område (Denscombe, 2010 s. 53). Den insamlade empirin kan sedan även användas för att förklara resultaten av studien, inte enbart för att ta fram resultatet (Denscombe, 2010 s. 59). Metoden involverar oftast insamling av kvalitativa data, i detta fall: en intervju och dokumentstudie, för att få en djupare förståelse av det undersökta fallet. Trots att fallstudier har använts inom olika discipliner och bidragit till värdefull kunskap, finns det vissa kritiska aspekter att beakta. En av de främsta kritikerna av fallstudien som metod är dess begränsade generaliserbarhet. Eftersom fallstudier vanligtvis fokuserar på ett enskilt fall eller en begränsad grupp av fall, kan resultaten vara svåra att generalisera till en bredare population (Yin, 2018). Detta beror på att urvalet av fall kan vara icke-representativt och att de specifika omständigheterna och kontexten för det undersökta fallet kan vara unika (Yin, 2018). Ytterligare kritik är risken för forskarens subjektiva tolkning och bias. Eftersom fallstudier ofta involverar en nära interaktion mellan forskaren och det undersökta fallet, kan forskarens

egna förutfattade meningar och perspektiv påverka datainsamling och analys. Det är viktigt att vara medveten om och kritiskt granska forskarens roll och eventuella fördomar för att minimera risken för snedvridenhet i resultaten. Trots dessa kritiska aspekter kan fallstudien vara en värdefull metod för att generera hypoteser, förstå komplexa fenomen i djupet och ge detaljerad inblick i specifika fall. Det är viktigt att använda fallstudien som en kompletterande metod och kombinera den med andra forskningsmetoder för att stärka validiteten och tillförlitligheten i forskningsresultaten (Yin, 2018).

3. 2 Metod, metodologi och material

3.2.1 Val av metod

Empirin inhämtas från både primär- och sekundärmaterial. Primärmaterialet kommer att inhämtas genom en semistrukturerad intervju och sekundärdatan kommer att inhämtas via en litteraturstudie och en dokumentstudie.

3.2.1.1 Litteraturstudie

En litteraturstudie är en kritisk analys och utvärdering av litteratur men även tidigare forskning inom det valda ämnet (Denscombe, 2010). Det handlar om att identifiera, analysera och syntetisera relevant information från olika källor som böcker, tidskriftsdatabaser och online databaser (Denscombe, 2010). Litteraturstudien har under detta arbete använts för att samla in material och kunskap inom arbetets fokusområde, den ligger till grund för majoriteten av informationen som lyfts i det teoretiska ramverket. Metoden används därmed för att skapa en grund för forskningen och hjälper på så vis till att fastställa betydelsen samt relevansen av studien. Datat som samlas in via denna metod är sekundärdata. För litteraturstudien så kommer en innehållsanalys att göras. En innehållsanalys är en systematisk metod för att både undersöka och kategorisera innehållet i texter eller andra kommunikationsmedier. Genom att tillämpa innehållsanalys kan man identifiera mönster, teman och trender i den undersökta litteraturen och dra slutsatser baserat på dem (Krippendorff, 2018).

3.2.1.2 Dokumentstudie

En dokumentstudie har använts för att både undersöka Kristianstad kommuns planering av Åhus strand och evenemangen som sker där och för att undersöka åsikter från invånarna i kommunen och uttalanden från Åhus Beach AB. Yin (2018) lyfter relevansen av användandet av dokument vid fallstudier eftersom de kan användas för att bekräfta och styrka annat insamlat material från övriga källor. Materialet som samlas in via denna metod är sekundärdata och exempel på material som kan användas är officiella dokument som tidningar och kommunens egna dokument, det kan även vara mer "personliga" dokument som självbiografier och dagböcker (Bryman, 2018). I denna metod så har datan som samlats in inte utformats för att forskaren efterfrågar det, utan materialet finns redan. Materialet som samlats in behöver sedan analyseras för att skapa förståelse för dess innehåll (Bryman, 2018). En kvalitativ innehållsanalys kommer att användas som analysmetod för dokumentstudien. Innehållsanalys innebär att man granskar och tolkar det innehåll som finns i dokumenten för att identifiera mönster, teman, budskap och betydelser.

3.2.1.3 Semistrukturerade intervjuer

Semistrukturerade intervjuer har använts för att samla in primärdata ämnad att besvara delar av studiens forskningsfrågor. En fördel med insamling av primärdata är att det ger möjligheten att anpassa insamlingen av data så att den är skräddarsydd efter arbetets syfte och forskningsfrågor. Valet att använda semistrukturerade intervjuer för att samla in kvalitativ data togs bland annat eftersom metoden tillåter viss flexibilitet under intervjun. Det möjliggör att följdfrågor kan ställas efter behov, och att intervjuaren därför kan tillämpa mer öppna frågor som ger deltagaren mer utrymme att tala "friare" om frågan (Bryman, 2018, s. 563). Vidare så valdes metoden eftersom den på ett ingående vis kan undersöka de uppfattningar, ståndpunkter och beskrivningar som deltagarna har, för denna studie så kommer även "Privileged information" att samlas in via metoden (Denscombe, 2016, s. 174). Med syftet i åtanke, så är målet med intervjun inte att undersöka aktörernas känslor, eller personliga åsikter om tillåtandet av den tillfälliga privatiseringen på Åhus strand. Syftet med intervjuerna är istället att ta del av aktörernas resonemang kring tillåtandet av evenemangen, vilka för och/ eller nackdelar de ser att tillåtandet medför samt att samla in information rörande evenemangen. Åhus Beach AB valdes eftersom de är en av aktörerna som är mest involverade i evenemangen på Åhus strand, och antagandet gjordes därför att de är mest

lämpliga för att besvara frågorna. Deltagaren i intervjun kommer att agera som representant för Åhus Beach AB. Intervjun kommer att äga rum online för både bekvämligheten och för tidens effektivitetens skull (Bryman, 2018, s. 593). De två största aktörerna i evenemanget är Åhus Beach AB och Kristianstad kommun, materialet från intervjun med Åhus Beach AB kommer därför att kompletteras med dokument från Kristianstad kommun om Evenemangen.

3.2.2 Genomförandet av metoder

3.2.2.1 Litteraturstudie

För att skapa en grundläggande bild för huvudområdet i arbetet så lästes först ett par relevanta, tidigare utförda examensarbeten igenom. De tidigare arbetena användes för att samla in information om området samt för att hitta referenser som har varit applicerbara i detta arbete. Sökorden som användes var: *Det offentliga rummet*, *Privatisering*, *Entreprenörsurbanism*. Liknande sökord på engelska användes också för att få fram användbara källor. Sökorden för litteraturstudien är nyckelbegrepp som kopplas till arbetets syfte och forskningsfrågor. Databaserna som användes var: Google, Google Scholar, DIVA-portalen och Lubsearch. Utöver de digitala källorna som hämtades via databaserna så användes även lokala bibliotek för att hämta litteratur. Mycket av litteraturen som användes var inspirerade av tidigare examensarbeten och deras referenser.

Första urvalen baserades bland annat på titel och nyckelord, det andra urvalet baserades på sammanfattningarna av texterna. Det noterades att några namn dök upp flera gånger vilket gav författare mer förtroende. En del av sökorden kombinerades för att avgränsa området och minska antalet träffar till ett mer hanterbart tal. Sökordet *Det offentliga rummet* fick exempelvis 54 400 träffar på Google Scholar och sökordet *Privatisering* fick 25 100 träffar, kombinationen av båda sökorden resulterade i en reduktion av antalet träffar till 7 030. Sökoperatorerna *AND* och *OR* användes för att antingen bredda eller avgränsa sökningen exempelvis så användes *AND* för att hitta artiklar med båda sökorden medan *OR* användes för att hitta texter som antingen innehåller det ena eller det andra sökordet. Som avslutande del i litteraturstudien studerades även ett par lagar kopplade till ämnet, bland annat Strandskyddslagen som lyftes på kommunens och organisationens egna hemsidor och 2 kap 17 § Regeringsformen som diskuterar rätten till att bruka rummet.

3.2.2.2 Dokumentstudie

I syfte att samla in data för hur Kristianstads kommun har planerat för området på Åhus strand som undersöks i denna studie så har två dokument använts. Dokumenten är: PLANBESKRIVNING *Detaljplan för del av Åhus 557:52 i Åhus*, och ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV *Ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet* som samlades in via sökningar på Kristianstads kommuns webbplats. Båda dokumenten har använts som komplement till intervjun med representanten från Åhus Beach AB för att ge underlag och förståelse för den presenterade informationen. Dokumenten har även använts för att samla in allmän information om Evenemangsstranden och kommunens visioner för rummet. Även andra texter från kommunens hemsida har studerats som komplement till dokumenten. Utöver dokument från kommunen så har ett par artiklar från bland annat Norra Skåne och Kristianstadsbladet använts för att belysa åsikter från andra aktörer angående kommunens val att bruka marken. Artiklarna valdes efter olika teman som identifierades under läsandet av kommunens detalj- och översiktsplan i kombination med information från intervjun. Temana är: turism, ekonomisk vinst, kritik/ feedback till kommun eller evenemang.

3.2.2.3 Semistrukturerade intervjuer.

Intervjun genomfördes den 10 maj 14:00 över Microsoft Teams (online) med representanten från Åhus Beach AB. Intervjun genomfördes först efter att relevant information om tidigare forskning och teoretiska begrepp undersökts så att intervjufrågorna är väl underbyggda. Innan intervjun började så inleddes mötet med en kort förklaring på vad syftet med intervjun är, hur det insamlade materialet kommer att användas och så ställdes frågan om deltagaren hade några frågor. Intervjun bestod av 6 frågor som kompletterades efterhand och tog ca 20 minuter att genomföra. För att underlätta en noggrannare analys av respondenternas svar så spelades intervjun in, på så vis kan respondenternas svar repeteras vid behov vilket innebär att en korrekt transkribering av intervjuerna kan genomföras (Bryman, 2018, s. 580).

3.2.3 Reliabilitet och Validitet

Reliabilitet handlar om undersökningens tillförlitlighet, om forskningsinstrument är neutralt i sin effekt och konsekvent vid flera tillfällen av dess användning (Denscombe, 2010, s. 298). För att undersöka studiens reliabilitet så brukar frågan ställas om resultatet kan reproduceras vid andra tidpunkter av andra forskare (Kvale och Brinkmann, 2009 s. 263). För intervjuer

kan detta exempelvis vara svårt eftersom det är en unik social situation som i princip är omöjlig att återskapa och som därför troligtvis inte kommer att leda till exakt samma resultat (Kvale och Brinkmann, 2009 s. 280). Detta har bland annat med relationen mellan intervjuaren och respondenten att göra eftersom det påverkar resultatet av intervjun. För att öka intervjuresultatets interna reliabilitet så kommer intervjun att lyssnas igenom 3 gånger eller mer efter behov och transkriberas ner efterhand. Materialet kommer sedan att läsas igenom ett antal gånger för att säkerställa att tolkningen av det insamlade materialet blir rätt (Kvale och Brinkmann, 2009 s. 263). Vid användandet av dokumentundersökningar kan det vara svårt att försäkra källans trovärdighet och ibland så kan det även vara svårt att avgöra vad som är upphovsmännens egna tolkningar i dokumentet. Det är därför viktigt att forskaren förhåller sig till dokumenten på ett förnuftigt och förståndigt sätt (Denscombe, 2010).

Validitet handlar om noggrannheten och precisionen av den insamlade datan, samt huruvida datan är lämplig utifrån arbetets forskningsfrågor (Denscombe, 2010). För att ta reda på datans validitet ställs frågan "*Are the data the right kind for investigating the topic and have they been measured correctly?*" (Denscombe, 2010 s. 298). Varför metoderna valdes diskuteras i varje avsnitt under 3.2.1 *Val av metod*. För den semistrukturerade intervjun utformades intervjuguiden med forskningsfrågorna i åtanke så att frågorna som ställdes var relevanta för studiens syfte. Det går inte att utesluta att olika faktorer kan ha påverkat intervjun, bland annat så ägde intervjun rum online vilket i detta fall medförde ett par tekniska problem som att bilden "frös" och ljudet ibland kom efter.

Dokumenterna som har valts i studien måste utvärderas i förhållande till fyra grundläggande kriterier för att deras giltighet ska kunna fastställas (Denscombe, 2010 s. 221). Kriterierna är *Authenticity, Representativeness, Mening, Credibility*, några av frågorna som har ställts under insamling av dokumenten är: Är det den äkta varan? Går det att säkerställa att dokumenten är vad de utger sig att vara? Är dokumentet typiskt för sin typ? Är dokumentet komplett? Har något ändrats i dem? Finns det dolda betydelser i dokumenten? (Denscombe, 2010 s. 222).

4. Resultat av empirin

I följande kapitlet så kommer materialet/ datan som samlats in från de valda metoderna att presenteras och granskas.

Metoderna som användes i denna studie kompletterade varandra på ett fördelaktigt sätt. Genom att kombinera intervjuer och en noggrann granskning av tillgänglig dokumentation kunde brister och kompletterande information identifieras. Det framkom tydligt att vissa detaljer i intervjuerna inte återfanns i skriftlig form, och tvärtom fanns det viktiga aspekter i dokumentationen som inte diskuterades under intervjuerna. Litteraturstudien bidrog bland annat till en fördjupad förståelse av termerna privatisering och det offentliga rummet, samt till en ökad insikt om hur dessa rum skiljer sig åt i karaktär och vilken inverkan de kan ha på det omgivande samhället. Entreprenörsurbanism användes sedan för att ge förklaring på varför privatisering och kommersiellt nyttjande av det offentliga rummet sker.

4.1 Resultat av litteraturstudien

Resultatet av litteraturstudien utgör det teoretiska ramverket för detta arbete. I litteraturstudien sorteras och kategoriseras material utifrån valda sökord för att underlätta framtagandet av relevant material för undersökningen. Trots att flertal kombinationer av sökord och sortering efter publiceringsdatum gjordes för vardera sökord, så blev resultatet av "träffar" fortfarande alldeles för högt för att all information ska kunna användas i denna studien. Det är en av anledningarna till att eventuella bortfall av relevant material kan ske vid denna typ av studie. Andra saker som kan leda till bortfall av material är tillgängligt- material som inte finns tillgängligt i databaserna sorteras bort. Material som skrivs på annat språk än vad sökorden står skrivet på sorteras bort. Missad sökning, trots en noggrann litteratursökning, kan det finnas en risk för att vissa relevanta artiklar missas. Det kan bero på att vissa databaser eller källor inte har inkluderats i sökningen, eller att vissa söktermer eller kombinationer av termer inte har använts. Detta kan leda till att potentiellt relevanta artiklar inte identifieras och därmed inte inkluderas i analysen. Allt listat ovan är potentiella orsaker till bortfall i denna studie.

4.2 Resultat av dokumentstudie

I Sverige så är det i regel kommunerna som ansvarar över det offentliga rummet och hur det ska användas. Information om kommunens planer, resonemang och tillvägagångssätt kopplade till det offentliga rummet redogörs för i kommunens detalj- och översiktsplaner. Det insamlade materialet i dokumentstudien kommer att redovisas i två olika kategorier som har tagits fram med forskningsfrågorna i åtanke. Vidare så har artiklarna som tagits fram i dokumentstudien delats in efter tema baserade på information från detalj- och översiktsplanen för att samla in åsikter från invånarna i kommunen och uttalanden från Åhus Beach AB. Precis som i litteraturstudien så finns det även potentiellt bortfall av material i dokumentstudien. De tre valda dokumenten i studien har hämtats från Kristianstads kommuns egen hemsida genom att söka på bland annat "Evenemangsstranden", Täppet, Åhus strand med mera. Hemsidan upplevdes som svår att söka i för att hitta relevanta dokument till studien och det tog flera omgångar och mycket läsande innan alla tre dokument hittades. För artiklarna, så fanns det flera tusen resultat när Åhus Beach söktes efter i den lokala tidningen Kristianstadsbladet. Därför gjordes valet att plocka ut teman i artiklarna och att begränsa sökningen till max 10 år gamla artiklar. Även då blev resultatet av artiklar mer än vad som presenterades i arbetet, och således finns det bortfall av material som hade kunnat vara relevant för studien. Vidare så bör det påpekas att slutsatserna från artiklarna inte representerar alla kommuninvånarnas åsikter. Tanken med artiklarna är att de ska lyfta olika åsikter om den tillfälliga privatiseringen/ evenemangen vilket i analysen och slutsatsen används för att ta fram vilka människor, och hur de potentiellt kan drabbas av privatiseringen.

4.2.1 Artiklar

Tabell 1. Valda artiklar.

Namn på artikel	Publicering	Upphovsman	Källa	Tema
<i>Hur kunde turistnäringen överleva utan Åhus Beach?</i>	2023	"Åhusbo"	Kristianstadsbladet	Turism, ekonomisk vinst.
<i>Den absurda historien om Åhus Beach AB upprepar sig</i>	2021	"Åhusbo"	Kristianstadsbladet	Kritik, Privatisering.
<i>Vilse i passagen – låt oss hjälpas åt att hitta rätt</i>	2022	Åhus Beach AB	Norra Skåne	Strandskydd, Kritik

<i>Köp en egen strand istället!</i>	2023	“Kerstin”	Norra Skåne	Kritik, Privatisering.
<i>”Vi vill inte bråka utan hitta en smidig lösning”</i>	2022	Nilsson Patric	Kristianstadsbladet	Privatisering
<i>Förtret och avund får inte stoppa handbollsfesten</i>	2021	Haglund Eivor	Kristianstadsbladet	Turism, ekonomisk vinst, Hyllning
<i>Evenemangen svetsar samman Kristianstad</i>	2020	Månsson Pierre	Kristianstadsbladet	Hyllning,
<i>Patric Nilsson: "I Åhus skapas minnen för livet"</i>	2019	Nilsson Patric	Kristianstadsbladet	Hyllning

4.2.1.1 Teman

Valet av artiklar gjordes utifrån ett par teman som togs fram med syftet att sortera bland artiklarna för att hitta de som framför åsikter från kommuninvånare om olika aspekter med evenemangen. Fem teman med relevans för syftet med studien togs fram för att hitta artiklar där olika diskussioner angående evenemangens och kommunens involvering lyfts fram.

Temana är:

Ekonomisk vinst: Lyfter ekonomiska aspekter om evenemangen.

Privatisering: Lyfter olika aspekter om privatiseringen.

Turism: Lyfter evenemangens koppling till turism.

Kritik: Framgår kritik till olika aspekter rörande evenemangen.

Hyllning: Framgår hyllning av olika aspekter rörande evenemangen.

4.2.2 Dokument

Dokumentet som har behandlats i studien är:

ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV Ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet (Kristianstad kommun, 2019).

PLANBESKRIVNING Detaljplan för del av Åhus 557:52 i Åhus (Kristianstad kommun, 2022).

PLANBESKRIVNING Detaljplan för Åhus 558:31 m fl i Åhus (Kristianstad kommun, 2017).

4.2.2.1 Kommunens åtgärder för främjandet av evenemangen.

Syftet med detaljplanen för *Åhus 558:31 m fl i Åhus* (Kristianstad kommun, 2017) är att säkerställa markanvändningen för friluft- och evenemangsstrand och att fastställa bättre anpassade förutsättningar utifrån tidigare årliga dispenser och tillfälliga bygglov. Det innebär att evenemangsområdet kommer att utökas och strandskyddet kommer att upphävas i motsvarande omfattning. Planen syftar också till att möjliggöra för en promenad- och badbrygga samt att utvidga den befintliga parkeringen (Kristianstad kommun, 2017). Det konstateras att området för närvarande främst används under sommaren för evenemangen Åhus Beachhandboll och Åhus Beachfotboll. Dessa evenemang kräver en större yta än vad som är avsatt enligt den nuvarande detaljplanen, vilket resulterar i att tillfälliga bygglov och dispens från strandskyddet måste sökas årligen (Kristianstad kommun, 2017). Kommunstyrelsen beslutade den 25 maj 2011, punkt 138, att ge Byggnadsnämnden/stadsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram förslag till en ny detaljplan för att genomföra den tidigare utarbetade "Masterplanen". "Masterplanen" skapades på uppdrag av kommunstyrelsen 2011 för att adressera och hantera återstående brister på Nya Tåppetstrand som evenemangsstrand, såsom logistik, parkeringsproblem för bilar och cyklar samt VA- och elförsörjning. Dessa brister kvarstod efter att stranden stod färdig att användas sommaren 2008 (Kristianstad kommun, 2017).

Detaljplanen för *del av Åhus 557:52 i Åhus* (Kristianstad kommun, 2022) har som mål att etablera nya markparkeringsplatser inom området och möjliggöra utvecklingen av mindre lokaler för evenemangsområdet utan att påverka det intilliggande riksintresset för hamnen. Dessutom syftar detaljplanen till att justera gränserna för hamnområdet och bekräfta befintlig naturmark inom planområdet. För att uppnå syftet med detaljplanen kommer vissa delar av strandskyddet behöva upphävas inom planområdet. Plats och omfattning Planområdet är beläget nordväst om hamnen i Åhus och ansluter till Stubbagatan vid Evenemangsstranden (Kristianstad kommun, 2022).

I *ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV*, Ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet (Kristianstad kommun, 2019) förklaras det att finns särskilda områden längs kusten

där strandskyddet är utökat i kommunen på grund av dess betydelse för friluftsliv och natur- och kulturvärden. Inom strandskyddsområdet kan det finnas både "flytande strandskydd", där zonen avgränsas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, och "fast strandskydd", där zonen avgränsas på en karta som hör till beslutet (Kristianstad kommun, 2019, s. 55). I dokumentet lyfts även den senaste utfyllnaden av området som genomfördes med syftet att skapa en evenemangsstrand för strandsporter såsom handboll, beachvolleyboll och strandfotboll. Sommarevenemangen i Åhus har vuxit och lockar till sig en ökad turism, vilket har haft en positiv inverkan på marknadsföringen av kommunen i sin helhet och särskilt Åhus. Evenemang menas också bidra till att forma den samtida kulturmiljön i området (Kristianstad kommun, 2019).

4.2.2.2 Vikten av turism och ett fungerande näringsliv/ evenemangens påverkan i kommunen.

I *ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV* Ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet (Kristianstad kommun, 2019), konstateras det att havet och de omfattande sandstränderna i Kristianstads kustområden har en stark dragkraft på sommargäster. Vilket anses ge en gynnsam grund för restaurang- och krogverksamheter. Ett betydande lokalt engagemang har resulterat i ett brett utbud av aktiviteter under sommaren. Vid Täppetstranden anordnas tävlingar inom beachhandboll och beachfotboll, samt olika underhållningsevenemang. Havet, den vackra dynlandskapet och de vidsträckta horisonterna inbjuder till både aktivt friluftsliv och avkoppling. Mångfalden och variationen i både natur- och kulturmiljöer ger dem ett stort värde. Det ökande antalet besökare ger en grund för en blomstrande turistnäring som spelar en betydande roll för kommunen. Många arbetstillfällen skapas inom logi, livsmedelsindustrin, restaurangsektorn, transportsektorn, handeln och aktiviteterna. En betydande andel av de tillgängliga hotellbäddarna i kommunen finns i kustområdet. Möjligheten till kulturella, rekreations- och sportaktiviteter bidrar till attraktionskraften hos kommunens kuststräcka (Kristianstad kommun, 2019, s. 28).

4.3 Resultat av intervjustudien

Här presenteras resultatet av den genomförda intervjun där respondenten är representant för Åhus Beach AB. Underlaget för den kvalitativa studien finns i Bilagor. Tidsbegränsningen för detta arbete innebär att enbart en intervju med Åhus Beach AB kunde genomföras. För studien så kontaktades även Kristianstad kommun, men efter att ha varit i kontakt med två personer och skickats vidare till en tredje person så skedde ingen återkoppling från dem om

intervjun. Efter ca två veckor så gjordes bedömningen att det inte längre fanns tillräckligt med tid för att genomföra intervjun. Istället så används dokumentstudien för att undersöka kommunens ställningstaganden. Viktigt att notera är att Åhus Beach AB inte är en objektiv aktör i fråga om brukandet av Evenemangsstranden eftersom de har stark koppling till stranden med deras evenemang. Därför gjordes antagandet innan intervjun att de självklart är för att få bruka marken för deras evenemang vilket bör tas med i åtanke när analysen och diskussionen skrivs.

4.3.1 Värdet med evenemangen

Intervjun inleds med att respondenten kort presenterar sig själv och förklarar vilken koppling hen har till Åhus Beach AB. Därefter ställs frågan om vad deltagaren skulle beskriva, vilket värdet med evenemanget är. Deltagaren börjar med att belysa barn och ungdomars rörelseglädje och lyfter att evenemangen är del av den "movement" som främjar rörelseglädje bland unga. Under resten av intervjun belyser deltagaren ytterligare värde med evenemangen. De har bland annat cirka 170 olika samarbetspartners med olika syften som ser fördelar med att vara del i evenemangen. Deltagaren belyser vikten av att ha lokala samarbeten "Vi har många samarbeten i Åhus för vi tycker att det är viktigt att verka i byn där vi är och givetvis Kristianstad också, så vi försöker alltid hitta samarbetspartners när vi behöver köpa eller göra saker som finns nära oss". Vidare så belyser deltagaren evenemangets vikt för kommunen och kommuninvånarna som på olika vis gynnas av turisterna som evenemangen drar och jobbmöjligheterna som det bidrar med.

4.3.2 Kristianstads Kommuns roll

Kristianstads kommuns roll i evenemangen lyfts som vital i frågan om hur samarbetet mellan er och Kristianstad kommun ser ut. "Kristianstad kommun är givetvis en nyckelspelare i det här eftersom de äger stranden som vi verkar på, det är deras plats, det är en av deras evenemang platser kan man säga i kommunen ". Deltagaren förklarar att Åhus Beach AB har veckovis kontakt med kommunen och att det är många delar av kommunens alla "fack" som behöver vara engagerade i frågor om evenemangen. Vidare så berättar deltagaren att kommunen har investerat 15 miljoner kronor för att skapa evenemangsplatsen för att det var viktigt för dem att ha en plats där man kunde ha evenemang.

5. Analys och Diskussion

I detta kapitel analyseras och besvaras studiens forskningsfrågor utifrån det teoretiska ramverket samt resultatet av litteraturstudien, dokumentstudien och intervjun.

5.1 Rummets karaktär

För att inleda analysdelen för detta arbete så kommer Evenemangsstranden att diskuteras utifrån karaktärsdragen som har identifierats i termerna privatisering och det offentliga rummet i syfte att fastställa rummets karaktär. I det teoretiska ramverket konstateras det att det är svårt att fastställa en exakt definition av termerna. Däremot så tydliggörs ett par karaktärsdrag för det privata- respektive offentliga rummet. Det offentliga rummet beskrivs som ett öppet och tillgängligt rum för allmänheten som både saknar fysiska hinder exempelvis murar och staket, och mentala hinder som sociala begränsningar i rummet (Franzen, Hertting och Thörn 2016). Det offentliga rummet konstateras, primärt äga rum i utomhusmiljöer eller i direkt anslutning till dem (Franzen, 2004). När Evenemangsstranden inte brukas för evenemang så är stranden helt öppen, inga staket, inga avgifter för inträde och inga tidsbegränsningar. Rummet ägs som redan konstaterat av Kristianstad kommun vilket Wikström och Olsson (2012) också menar spelar roll i frågan om rummets offentlighet. Rummet karaktär, kan utifrån den insamlade informationen om vad som anses vara ett offentligt rum definitivt anses vara just det, ett offentligt rum. Karaktären av rummet ändras dock under veckorna när stranden hyrs ut till Åhus Beach AB. Under veckorna så sätts staket upp för att avgränsa området, en avgift tas för de som är 13 år eller äldre för att de ska få tillgång till rummet och rummet är inte längre tillgängligt dygnet runt. Under denna period så används rummet för kommersiellt bruk, restauranger, butiker, VIP sektioner med mera öppnas upp på området och ett flertal näringsidkare hyr in sig på stranden. Rummet blir alltså begränsat under perioden i den mån att enbart vissa grupper har råd att bruka rummet och att det inte är öppet dygnet runt (Madanipour, 2010, s. 3–4).

5.2 Varför tillåter Kristianstad kommun den tillfälliga privatiseringen av delar av Åhus strand?

Genom arbetet så har det blivit tydligt att det finns många anledningar till att Kristianstad kommun har godkänt att tillfälligt privatisera delar av strandområdet. Till en början så är självklart strandens namn “Evenemangsstranden” en hint till varför kommunen har tillåtit evenemangen att äga rum där. Stranden är, som både konstaterats av representanten från Åhus Beach AB i intervjun och backat av kommunen, skapad för att evenemang ska kunna arrangeras där. Evenemangsstranden som byggdes år 2008 av kommunen på mark som beskrivs som oattraktiv och obrukbar av representanten för Åhus Beach AB kan definitivt anses ha lyft områdets attraktion och bidragit till platsens nyttjande för både kommuninvånare, turister och självklart arrangörerna av evenemangen. Varför evenemang som dessa främjas av kommunen förklaras delvis i kommunens planbeskrivning om ATTRAKTIV KUST, LIVSKRAFTIGT HAV (2019, s. 28), *ändringar i översiktsplanen 2013* i avsnittet om turism. Det förklaras att turistnäring är viktigt för kommunen och att många besökare i området leder till att “Många arbetstillfällen skapas inom logi, livsmedel, restaurang, transport, shopping och aktiviteter” (Kristianstad kommun, 2019, s. 28). Tillgången till olika aktiviteter i form av kultur, rekreation och sport menar kommunen bidrar till attraktionskraften hos kommunens kuststräcka (Kristianstad kommun, 2019, s. 28). Visst drar evenemangen turister till kommunen, särskilt till Åhus, år 2018 uppges över 120 000 personer ha besökt evenemangen (Åhus Beach AB, U.Å). I debattartikeln *Hur kunde turistnäringen överleva utan Åhus Beach?* publicerad av Kristianstadsbladet (2023) undertecknad “Åhusbo” ställer skribenten frågan:” hur kommunen och turistnäringen kunde överleva när Åhus Beach evenemang var inställda under pandemin?”. Skribenten förklarar att Åhus Beach AB fixar en turistomsättning på 175 miljoner kronor varje sommar till kommunen samtidigt som det familjeägda aktiebolaget “tar ut rejäla löner till familjemedlemmarna och lever gott på detta evenemang”. Informationen i debattartikeln som anges ovan backas även av av Åhus Beach AB (2022) som konstaterar att Åhus Beach genererade 175 miljoner kronor till regionen, 25% av Kristianstad kommuns totala turistomsättning. Turism och besökare på evenemangen genererar alltså mycket pengar, både för Åhus Beach AB och för Kristianstad Kommun, en så kallad ekonomisk “win-win” situation för båda aktörerna (Franzén, Herttling och Thörn, 2016). Partnerskapet mellan Åhus Beach AB och Kristianstad kommun, det offentliga och det privata anses vara centralt i främjandet av en “attraktiv” och således “konkurrensduglig” stad utifrån

Entreprenörsurbanistisk stadsutveckling (Franzén, Herttling och Thörn, 2016 s. 26). Entreprenörsurbanistisk stadsplanering utgår från att staden måste upplevas som attraktiv och även fast fokuset för detta arbete inte är på staden i helhet så kan upprustandet av området som idag är evenemangstranden anses vara en av kanske många åtgärder att göra staden mer "attraktiv" på (Franzén, Herttling och Thörn, 2016, s. 26).

Utöver att evenemangen drar turister och genererar pengar för både kommunen och Åhus Beach AB så medför den ökande mängden turister även ekonomiska fördelar för andra näringsverksamheter i kommunen. De cirka 170 samarbetspartner som Åhus Beach AB har, både inom och utanför kommunen, har såklart olika anledningar för deras partnerskap med arrangörerna. En del är med för att sälja varor eller tjänster, medan andra vill vara med på mötesplatsen för handboll och för fotboll under sommaren och synas med sitt varumärke, förklarar representanten från Åhus Beach AB. Arrangörerna tycker att det är viktigt att “verka i byn där vi är, och givetvis Kristianstad också”, förklarar representanten i intervjun. De säger att de alltid försöker hitta samarbetspartners som finns nära för att gynna näringsverksamhet i byn och kommunen. Tidningen Dagens Industri rankar eventet som det viktigaste i Kristianstads kommun (Dagens industri, 2019). Det är även frågan om jobbmöjligheterna som evenemangen skapar under sommaren i kommunen, ca 200 personer jobbar på evenemangen. Även föreningar och lag har möjligheten att tjäna pengar genom att jobba på evenemangen. Kopplat till jobbmöjligheterna för invånarna i kommunen så spelar kommuninvånarnas åsikter om evenemangens roll i tillåtandet av privatiseringen. Evenemangen beskrivs som “ett utmärkt evenemang, proffsigt anordnat och till gagn för många barn, ungdomar och även vuxna” I debattartikeln *Hur kunde turistnäringen överleva utan Åhus Beach?* publicerad av Kristianstadsbladet (2023) undertecknad “Åhusbo”. Representanten från Åhus Beach AB säger i intervjun att “jag tror inte att jag håller med dig riktigt” när frågan om kritik mot evenemangen ställdes och förklarade att majoriteten av närboende till evenemangen bara tycker att det är “helt fantastiskt”. Självklart så finns det personer som “har något emot oss” men de menar representanten är få, överlag så är kommuninvånarna glada över att evenemangen finns och kritiken beskrevs som “lite gammal kritik som lever kvar”.

Området som evenemangen äger rum på täcks som tidigare nämnt i avsnitt 1.1.2 *Strandskyddslagen* av strandskyddslagen. Det är Länsstyrelsen som kan ta beslutet om att utöka skyddet upp till 300 meter, minska eller helt ta bort det. På Evenemangsstranden så har

strandskyddslagen upphävts (Kristianstad kommun, 2017). Skulle beslutet att inte upphäva strandskyddet tas, så begränsas evenemangens utformning mycket och det kan leda till att verksamheten på stranden inte kan fortsätta, i alla fall inte på samma sätt som nu. Det framgår tydligt att det inte är upp till Åhus Beach AB att bestämma över hur rummet ska användas. Självklart så har de en talan i frågor rörande deras evenemang som under en period finns på Evenemangsstranden, men inte i frågor om vem som får hyra/ använda rummet eller om den tillfälliga privatiseringen får tillåtas. Det bestäms i första hand av kommunen och därefter med lagar och beslut från Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen. Och med Länsstyrelsens upphävande av strandskyddet, en engagerad privat aktör vars evenemang både drar turister, pengar och skapar händelser som kan anses hålla staden vid liv under sommaren, så finns det många argument för varför kommunen har beslutat att tillåta denna typ av tillfällig privatisering av stranden.

5.3 Hur påverkas olika grupper av privatiseringen på Åhus strand?

Madanipour (2010, s. 3) menar att det offentliga rummet påverkas av kommersiella krafter och förklarar att privata aktörer som har tagit över offentliga rum inte alltid har de allmännas bästa i åtanke utan att målet för dem ofta är att utvinna en maximal ekonomisk avkastning. Detta menar Madanipour innebär att olika grupper kan uteslutas om de inte bidrar till den ekonomiska avkastningen vilket begränsat nyttjande av rummet. Privatisering påstås alltså kunna leda till att enbart vissa grupper har tillgång till rummet och att vilka de är ofta baseras på om de har råd att betala eller inte, samt att det offentliga rummet begränsas i allmänheten (Madanipour, 2010, s. 3–4). Under evenemangen så kostar det pengar för alla som har fyllt 13 år och är yngre än 80 år att ta del av rummet, det sker därför en uteslutning av de individer som inte har råd att betala avgiften för inträdet. Det vill säga att rummets tillgänglighet begränsas för alla som fyllt 13 år och är yngre än 80 år som inte har råd att ta del av platsen. Uteslutning av rummet kan innebära många saker för individen. Från perspektivet av någon som är uppfostrad i kommunen så var evenemangen definitivt stället att vara på när de startade under sommaren. Alla ens vänner fanns på plats, antingen som spelare eller som besökare och tillsammans så spenderade vi många timmar på evenemangens område. På den tiden vill jag inte minnas att vi betalade något inträde, men vi spenderade definitivt en stor del av vår månadspeng där för att köpa mat och dricka. Poängen är att 130 kr för en dagsbiljett för de mellan 13–18 år för inträde till Åhus Beachhandboll känns dyrt, och jag vet att det inte är många av mina vänner som utan ekonomisk hjälp från deras föräldrar hade haft

råd att spendera så mycket tid på evenemangen som vi brukade göra. Oavsett varför beslutet har tagits att ta betalt av 13-åringar så kan det definitivt konstateras att det innebär en uteslutning för en del barn. Självklart så innebär kostnader för inträde en uteslutning av alla som inte har råd, för en familj på fyra (två vuxna och två barn över 13 år) kostar det 590 kr i inträde för en dag under Beachhandbolls evenemanget. Även fast det innebär tillgång till hela evenemanget (minus VIP sektionen) så bör det inte uteslutas att en del bara vill vara där som support för sina barn som spelar, det kan trots allt ses som mycket pengar för att få se sitt barn spela.

För näringsidkarna i kommunen så framstår evenemangen som mycket positiva, i alla fall i frågan om pengar. Antalet besökare på evenemangen är många och den stora mängden turister innebär såklart kunder till verksamheter i kommunen, exempelvis hotell, restauranger, butiker med mera. Även för privatpersoner som hyr ut stugor så är fler besökare i kommunen inte direkt negativt. Vad som däremot kanske inte är lika uppskattat för de som bor nära Evenemangsstranden är ljudet från evenemangen, som representanten från Åhus Beach AB konstaterade så "måste man ju förstå att det kan vara lite jobbigt". Åhus Beach AB har försökt lösa detta med enkelriktade högtalare mot havet och dialoger med grannarna till stranden, förklarar representanten i intervjun.

För grannarna till evenemangen och övriga kommuninvånare så finns det skilda åsikter om den tillfälliga privatiseringen och nyttjandet av platsen. År 2017 tröttnade några fastighetsägare i närheten av Evenemangsstranden på vad de anser vara upprepade övergrepp i deras närmiljö, förklarar Åhus Beach AB (2017). Grannarna polisanmälde Åhus Beachhandboll Festival AB för brott mot strandskyddslagen och tog överklagan till Mark- och miljödomstolen i syfte att upphäva kommunfullmäktiges beslut från den 16 maj samma år om att anta en ny detaljplan för Evenemangsstranden. Mark- och miljödomstolen och domstolen valde att avslå fastighetsägarnas överklagande, och i rubriken för artikeln så beskrivs utfallet som *kommunen vann mot grannarna!* (Åhus Beach AB, 2017). I Debattartikeln *Den absurda historien om Åhus Beach AB upprepar sig* Åhusbo (Kristianstadsbladet, 2021) hävdas det att "Så fort kommunen tänker på allmänheten och medborgarnas bästa avseende sin evenemangsstrand så blir det kritik från den familj som betraktar stranden som sin privata egendom". Skribenten menar i inlägget att familjen som äger Åhus Beach AB besitter makten att påverka vilka som får bruka och vilka saker som får göras på Evenemangsstranden och att kommunen därmed inte kan använda området för att

främja platsen till medborgarnas bästa (Kristianstadsbladet, 2021). Kerstin i Kristianstadsbladet (2023) menar att "AB företaget" kan köpa sin egna mark att ha sin verksamhet på och säger att "På alla dessa sommarveckor vill jag ha fullt tillträde, utan staket, till all sandstrand i Åhus!". Samtidigt så finns det många kommuninvånare som uppges vara nöjda med evenemangen. Exempelvis så belyser Patric Nilsson (2019) vikten av evenemangen för kommunen och menar att evenemangen bidrar med minnen för livet. Haglund (2021) förklarar att Åhus Beach startade på ett ideellt plan och utvecklades till ett företag som Haglund menar att alla i kommunen tjänar på, inte bara familjeföretaget "Det har blivit så mycket mer än bara en härlig tid för familjer och vänner att se fin handboll". Upplevelsen som kommuninvånarna har av evenemangen baseras troligtvis på hur de upplever att de eller andra påverkas av evenemangen. Att det råder skilda åsikter om evenemang, ombyggnationer, nybyggen och allt annat som rör beslut från kommunen är inte direkt nytt. Därför bör det påpekas att det alltid kommer att finnas personer som inte är nöjda med de beslut som tas.

5.4 Vilka konsekvenser, positiva och negativa, uppstår till följd av privatisering av det offentliga rummet?

Privatisering av offentliga rum för evenemang kan utifrån informationen i det teoretiska ramverket anses både ha fördelar och nackdelar. Å ena sidan kan det generera ekonomiska fördelar genom att locka besökare, turister och affärsverksamheter till området. Genom att tillåta kommersiella evenemang skapas möjligheter till ökad konsumtion, arbetstillfällen och ökade skatteintäkter, vilket gynnar den lokala ekonomin (Crawford, 2016, s. 81).

Å andra sidan kan privatisering också ha negativa konsekvenser. En av de främsta nackdelarna är att allmänhetens tillträde till offentliga platser kan begränsas eller försvåras. Restriktioner gällande tid, tillträde eller kostnader kan göra att allmänheten inte har samma möjlighet att besöka dessa platser under evenemang eller aktiviteter. Det kan också finnas risk för att känslan av gemenskap och kollektiv identitet minskar när offentliga utrymmen ersätts med kommersiella intressen. Offentliga platser spelar en viktig roll som samlingsplatser för samhället och mötesplatser för människor med olika bakgrunder. Genom privatisering kan dessa värden ersättas med kommersiella intressen och därmed minska den allmänna tillgängligheten och gemenskapen (Crawford, 2016, s. 82).

En annan utmaning med privatisering är risken för kommersiell dominans. När offentliga utrymmen och platser styrs av kommersiella intressen kan det påverka utformningen av stadsmiljön, tillgången till offentliga tjänster och möjligheten att uttrycka olika röster och kulturella uttryck. Det är viktigt att noga överväga dessa aspekter och involvera allmänheten och lokala intressenter i beslutsprocessen för att säkerställa en balans mellan kommersiella intressen och bevarandet av offentliga värden och behov (Franzén, Hertting och Thörn, 2016). Slutligen är det avgörande att förstå både de potentiella fördelarna och nackdelarna med privatisering av offentliga utrymmen för evenemang. Det är viktigt att finna en balans som främjar den lokala ekonomin och samtidigt värnar om allmänhetens tillgång, gemenskap och kulturell mångfald. Genom att göra väl avvägda beslut och involvera berörda parter kan man skapa en miljö där både kommersiella intressen och offentliga värden kan samexistera (Madanipour, 2010, s. 3–4).

6. Slutsatser

Utifrån analysen så kan ett par slutsatser dras. I frågan om rummets karaktär så kan det konstateras att evenemangsstranden kan betraktas som ett offentligt rum när den inte används för evenemang. Då är rummet tillgängligt för allmänheten helt utan fysiska eller sociala hinder. Under evenemangsperioden privatiseras stranden till viss del, bland annat så sätts staket upp, en inträdesavgift tas ut och tillgängligheten begränsas, endast vissa grupper har råd att använda rummet under denna period. Privatiseringen av stranden är delvis motiverad av turismens ekonomiska fördelar, både för Åhus Beach AB och för Kristianstad kommun. Evenemangen genererar även betydande intäkter för näringsverksamheter i området och har en positiv inverkan på sysselsättningen i kommunen, med cirka 200 personer som arbetar på evenemangen och möjligheter för föreningar och lag att tjäna pengar. Många av anledningarna som lyfts till varför kommunen tillåter den tillfälliga privatiseringen stämmer överens med de anledningar som lyfts i entreprenörsurbanistisk stadsutveckling för varför privat-offentliga partnerskap kan vara ekonomiskt fördelaktigt för staden.

Privatiseringen av det offentliga rummet kan leda till uteslutning av vissa grupper och begränsa tillgången till rummet. Avgifter för inträde kan vara ett hinder för dem som inte har råd, vilket kan innebära en uteslutning av vissa barn och deras familjer. De materiella avgränsningarna som görs under evenemangen upplevs som särskilt begränsande för rummet.

Och frågan om vem som bestämmer/ har makt över rummet ifrågasätts på grund av det privatoffentliga partnerskapet på Evenemangsstranden.

6.1 Förslag till vidare forskning

Eftersom bland annat både miljö- och ekologiska aspekter har exkluderats i frågan om varför kommunen tillåter den tillfälliga privatiseringen på Åhus strand, så hade i en vidare forskning varit intressant att undersöka om de aspekterna har spelat roll i frågan och om de påverkas av den tillfälliga privatiseringen. Vidare så hade det även varit intressant att mer ingående undersöka hur olika grupper påverkas av den tillfälliga privatiseringen i kommunen och vad invånarna tycker om det. Eftersom Åhus strand (Täppet) är väldigt belastat med besökare under evenemangen så kanske inte området är optimalt för invånarna i kommunen att åka till för att sola och bada då? Jag är nyfiken på hur kommunen ser på detta och om någon undersökning hos kommuninvånarna har gjorts för att ta reda på om några åtgärder bör göras här? Kommunen kanske bör se över alternativ för kommunal transport till andra stränder så att alla invånare har möjligheten att få ta del av en av kommunens alla fina stränder, framförallt när den med kanske bäst kollektivtrafik kan anses vara begränsad.

Bilagor

Intervjuguide.

Anteckning inför intervjun: Under intervjun ställs öppna frågor som möjliggör för följdfrågor vilket kan resultera i ett bredare samtal som kanske ger mer information än förväntat. De övergripande frågorna står först och under står eventuella följdfrågor.

Fråga 1: Vad är din anknytning till evenemangen (beachhandbollen, beachsoccer mm) på Åhus strand?

Fråga 2: Vad skulle du säga är värdet med Evenemangen på Åhus strand?

- Utifrån olika ståndpunkter.
- Vilka påverkas och hur?

Fråga 3: Hur ser samarbetet ut mellan Åhus Beach AB och Kristianstad kommun för evenemangen?

- Eftersom evenemangen äger rum på mark som kommunen ansvarar över.
- Vad skulle hända om ena parten avbryter samarbetet?

Fråga 4: Evenemangen äger rum på vad som annars är offentlig mark i kommunen, vad är din synpunkt på det?

- Ser du några nackdelar och/ eller fördelar med det?

Fråga 5: Evenemangen har under lång tid ägt rum på Åhus strand. Skulle det enligt dig vara möjligt att flytta evenemanget?

- Om inte, varför?
- Om ja, var?

Fråga 6: Evenemangen har fått en del kritik från bland annat fastighetsägarna som bor i närheten av Åhus strand, hur ser ni på kritiken som ni har fått?

Referenser

Akkar Ercan, M. (2010). *Less public than before? Public space improvement in Newcastle city centre*. New York: Routledge.

Bolagsfakta (2023) *Åhus Beach AB*. Hämtad från https://www.bolagsfakta.se/5567123756-Ahus_Beach_AB. Hämtad 2023-04-12

Boverket. (2022). *Strandskydd*. Hämtad från Strandskydd - Boverket. Hämtad 2023-04-18.

Boverket. (2020). *Kommunalt planmonopol - Planering för bostadsförsörjning*. Hämtad från Kommunalt planmonopol - Planering för bostadsförsörjning - Boverket. Hämtad 2023-04-18.

Bryman, A. (2018). *Kvantitet och kvalitet i samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur AB.

Burden, A. (2014). *How public spaces make cities work*. Hämtad från https://www.ted.com/talks/amanda_burden_how_public_spaces_make_cities_work. Hämtad 2023-04-18

Dagens industri (2019). De skapar strandfest för 20.000: ”Vi bygger upp en mindre stad” Hämtad från Målet för Åhus Beach: Störst i Sverige (di.se). Hämtad 2023-05-04

Denscombe, M. (2010). *Good Research Guide: For small-scale social research projects*. McGraw-Hill Education.

Den absurda historien om Åhus Beach AB upprepar sig (12 juli 2021). Kristianstadsbladet. Hämtad från <https://www.kristianstadsbladet.se/debatt/den-absurda-historien-om-ahus-beach-ab-upprepar-sig-79858f34/>. Hämtad 2023-05-11.

Franzén, M., Herttling, N., & Thörn, C. (2016). *Stad till salu - entreprenörsurbanismen och det offentliga rummets värde*. Göteborg: Daidalos AB.

Fraser, N. (1992). *Rethinking the public sphere: A contribution to the critique of actually existing democracy*. *Social Text*, (25/26), 56-80.

Habeck, J. O., & Belolyubskaya, G. (2016). *Fences, private and public spaces, and traversability in a Siberian city*. 56, 119–129. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2016.04.001>

Haglund, E. (13 juli 2021). *Förtret och avund får inte stoppa handbollsfesten*.

Kristianstadsbladet. Hämtad från

<https://www.kristianstadsbladet.se/debatt/fortret-och-avund-far-inte-stoppa-handbollsfesten-01e82656/>. Hämtad 2023-04-26.

Hur kunde turistnäringen överleva utan Åhus Beach? (27 januari 2023). Kristianstadsbladet.

Hämtad från

<https://www.kristianstadsbladet.se/debatt/hur-kunde-turistnaringen-overleva-utan-ahus-beach-36f224b8/>. Hämtad 2023-05-02.

Kerstin (3 februari 2023). *Köp en egen strand istället!* Norra Skåne. Hämtad från

<https://www.nsk.se/debatt/kop-en-egen-strand-istallet-06bca087/>. Hämtad 2023-05-03.

Krippendorff, K. (2018). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (4th ed.).

Sage Publications.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forsknings intervjun*. Lund:

Studentlitteratur.

Kristianstad kommun (2017). *PLANBESKRIVNING Detaljplan för Åhus 558:31 m fl i Åhus*.

Hämtad från

https://kartor.kristianstad.se/publicerat/Extern/planer/1290K-P17_14/1290K-P17_14.Planbeskrivning.pdf. Hämtad 2023-04-19

Kristianstad kommun (2019). Attraktiv kust, livskraftigt hav. Hämtad från planbeskrivning.pdf (kristianstad.se). Hämtad 2023-04-16

Kristianstad kommun (2022). *PLANBESKRIVNING Detaljplan för del av Åhus 557:52 i Åhus*. Hämtad från planbeskrivning-granskning-ahus-557_52.pdf (kristianstad.se). Hämtad 2023-04-15

Kristianstad kommun (2021). *Rapport utformning av strandfodringar*. Hämtad från <https://www.google.com/url?q=https://www.kristianstad.se/contentassets/b22c73b9ff534a5b982ff470dd26ac74/sweco---strandfodring-kristianstad.pdf&sa=D&source=docs&ust=1687814412775292&usg=AOvVaw1sBnRqvzPdbc9L5oznutQX>. Hämtad 2023-04-10

Madanipour, A. (2003). *Public and private spaces of the city*. London; New York: Routledge.

Madanipour, A. (2010). *Whose Public Space?* International Case Studies in Urban Design and Development. London; New York: Routledge.

Månsson, P. (10 juli 2020). *Evenemangen svetsar samman Kristianstad*. Kristianstadsbladet. Hämtad från <https://www.kristianstadsbladet.se/debatt/evenemangen-svetsar-samman-kristianstad-94994505/>. Hämtad 2023-04-29.

Nationalencyklopedin (UÅ). *Offentligt rum*. Hämtad från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/offentligt-rum>. Hämtad 2023-04-11.

Nationalencyklopedin (UÅ). *Privatisering*. Hämtad från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/privatisering>. Hämtad 2023-04-13.

Nilsson, P. (11 juli 2019). Patric Nilsson: *"I Åhus skapas minnen för livet"*. Kristianstadsbladet. Hämtad från <https://www.kristianstadsbladet.se/sport/patric-nilsson-i-ahus-skapas-minnen-for-livet/>. Hämtad 2023-05-07.

Nilsson, P. (14 juli 2022). *Vi vill inte bråka utan hitta en smidig lösning*. Kristianstadsbladet.

Hämtad från

<https://www.kristianstadsbladet.se/sport/vi-vill-inte-braka-utan-hitta-en-smidig-losning/>.

Hämtad 2023-05-10

Olsson, K., Nilsson, D., Crawford, M., & Haas, T. (2016). *Urbanismer. Dagens stadsbyggande i retorik och praktik*. Lund: Nordic Academic Press.

Solfors, B. (2016). *Åhus Beach AB*. Hämtad från

<http://hjartakid.se/2016/07/17/ahus-beach-ab/>. Hämtad 2023-05-17.

Sveriges Rikes Lag. (2023). Regeringsformen (1974:152).

Sveriges Rikes Lag. (2023). Miljöbalken (1998:808).

Sveriges Rikes Lag. (2023). Lag om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek (2021:34).

Wikström, T., & Olsson, L. (2012). *Stadens möjligheter: platser och stråk*. Malmö: Tita projektet, Region Skåne. Exakta Printing.

Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods*. Sage Publications.

Åhus Beach AB. (U.Åa). *Åhus Beach Shop* (ahusbeach.com). Hämtad 2023-05-06.

Åhus Beach AB. (U.Åb). *Vår story. Vår story – Åhus Beach* (ahusbeach.com). Hämtad 2023-05-05.

Åhus Beach AB. (2017). *Kommunen vann mot grannarna! – Åhus Beach* (ahusbeach.com). Hämtad 2023-04-27.

Åhus beach AB. (2022). Mats G Jönsson tar ny roll inom Åhus Beach. Hämtad från <https://ahusbeach.com/ahus-beachhandboll-festival/mats-g-jonsson-tar-ny-roll-inom-ahus-beach>. Hämtad 2023-05-05.

Åhus Beach AB. (21 december 2022). *Vilse i passagen – låt oss hjälpas åt att hitta rätt. Norra Skåne*. Hämtad från <https://www.nsk.se/debatt/vilse-i-passagen-lat-oss-hjalpas-at-att-hitta-ratt-2c88de58/>. Hämtad 2023-05-09

Figurer

Figur 1: *Utvecklingen av Evenemangsstranden i Åhus*. Hämtad från planbeskrivning-granskning-ahus-557_52.pdf (kristianstad.se). Hämtad 2023-04-12

Figur 2: *Åhus Beachhandbolls festival*. Hämtad från Mats G Jönsson om nyheterna kring 2019 års upplaga av Åhus Beachhandboll Festival – Åhus Beach (ahusbeach.com). Hämtad 2023-04-17

Figur 3: *Evenemangsstranden*. Hämtad från Kristianstadskartan. Hämtad 2023-04-17

Tabeller

Tabell 1: Valda artiklar.